

1.Sygn. akt VIII Ka 739/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski**

Protokolant Aneta Chardziejko

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2014 roku

sprawy G. K.

obwinionej o czyny z art. 65 § 2 k.w., art. 77 k.w.

na skutek apelacji wniesionej przez obwinioną

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 24 lipca 2014 roku, sygnatura akt XIII W 2216/14

Zaskarżony wyrok zaoczny uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

G. K. została obwiniona o to, że:

1. w dniu 28 września 2013 r. około godz. 18²⁵ w miejscowości S. gm. S. przy ul. (...) podczas przeprowadzanej interwencji policyjnej umyślnie odmówiła podania swoich danych personalnych umundurowanym funkcjonariuszom Policji,

tj. o czyn z art. 65 § 2 k.w.

2. w dniu 23 września 2013 r. około godz. 18²⁵ w miejscowości S. gm. S. przy ul. (...) nie zachowała zwykłych i nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu psów rasy mieszaniec w wyniku czego przez nie zamkniętą bramę psy wydostały się na ulicę i zaatakowały przechodzącą w tym miejscu A. K. z dwójką nieletnich dzieci,

tj. o czyn z art. 77 k.w.

Wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Białymstoku z 24 lipca 2014 r. w sprawie o sygn. akt XIII W 2216/14 obwiniona G. K. została uznana za winną popełnienia zarzuconych jej czynów i za to na podstawie art. 65 § 2 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. orzeczono wobec obwinionej karę grzywny w wysokości 200 złotych. Zasądzono od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 30 złotych tytułem opłaty.

Na podstawie art. 103 § 2 k.p.w. apelację od powyższego orzeczenia wniosła obwiniona, zaskarżając orzeczenie w całości. Zarzuciła rozstrzygnięciu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę uznania jej winną czynu polegającego na umyślnej odmowie podania swoich danych personalnych umundurowanym funkcjonariuszom policji oraz nie zachowaniu zwykłych i

nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu psów rasy mieszaniec w wyniku czego przez nie zamkniętą bramę psy wydostały się na ulicę i zaatakowały przechodzącą w tym miejscu A. K. z dwójką nieletnich dzieci; uznaniu, że wyczerpała swoim zachowaniem § 13 ust. 1 uchwały nr XXV/229/2012 Rady Miejskiej w S. z dnia 13 grudnia 2012 r.

- obrazę prawa procesowego, w szczególności art. 8 k.p.w. mającą bezpośredni wpływ na treść orzeczenia,
- bezpodstawnego uznania, że była prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy, gdzie nie odebrała takiego powiadomienia i nie ze swojej winy nie było jej podczas przedmiotowego posiedzenia,
- nie dopuszczenie dowodu ze słuchania świadków przeze nią zgłoszonych,
- zastosowanie art. 9 § 2 k.w. i wymierzenie jej najsurowszej kary, gdyż Sąd nie wziął pod uwagę przy wyrokowaniu, że wcześniej nie była karana,
- nie wzięcie przez Sąd pod uwagę, że z A. K. i jej rodziną pozostaje w wieloletnim konflikcie - nie dopuszczenie na tę okoliczność zgłaszanych przez nią dowodów; tym samym Sąd pozbawił ją prawa do obrony.

Wniosła o uniewinnienie od zarzutów popełnienia wykroczeń z art. 65 § 2 k.w. i art. 77 k.w.

Podtrzymała swoje wnioski dowodowe zawarte w sprawie przed Sądem I Instancji, tj. przesłuchanie świadków:

- lekarza weterynarii B. O., ul. (...), (...)-(...) B.,

- I. P.- (...)-(...) B., (...)

- A. N.(...) B.,

- U. M., R.(...), (...)-(...) B.,

- G. M. - adres jak wyżej

na okoliczność ustalenia, czy przedmiotowe zdarzenie miało miejsce, ewentualnego jego przebiegu, ustalenie ewentualnie psy jakich osób brały udział w zdarzeniu, a w szczególności, czy były to psy obwinionej, sposobu przetrzymywania psów na sąsiednich działkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obwinionej jest zasadna w zakresie, w jakim prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Rozważania pod kątem ustalenia słuszności złożonego przez obwinioną wniosku o uniewinnienie od popełnienia zarzucanych w/w czynów, wobec obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zapadłego orzeczenia (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.) są przedwczesne. Sąd Odwoławczy ograniczył rozpoznanie środka odwoławczego do uchybień dotyczących obrazy przepisów prawa procesowego, ponieważ rozpoznanie w tym zakresie było wystarczające do wydanie orzeczenia, a rozpoznanie pozostałych zarzutów skarżącej byłoby przedwczesne (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.).

Prawidłowość rozstrzygnięcia sprawy zależy od spełnienia przez sąd dwóch zasadniczych obowiązków, tj. przeprowadzenia – zgodnie z wymogami art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 70 § 5 k.p.w. – wszelkich dowodów niezbędnych do ustalenia okoliczności sprawy, w tym nie tylko zawnioskowanych przez strony, ale także dopuszczonych – w razie takiej potrzeby – z urzędu oraz prawidłowej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1974 r., V KRN 43/74, OSNKW 11/1974 r., poz. 212).

Dodać przy tym należy, iż przepis art. 366 § 1 k.p.k. jest gwarantem wyrażonej w art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. zasady prawdy materialnej, zgodnie z którą podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe

ustalenia faktyczne. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd I Instancji nie sprostął nałożonym na niego powyższym obowiązkom.

Przede wszystkim podnieść należy, iż zgodnie z art. 39 § 1 k.p.w. dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. Zgodnie z § 2 powyższego przepisu do wniosku dowodowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 169 i 170 k.p.k., a przy przeprowadzaniu dowodu także art. 171-173 k.p.k. Przepisy art. 39 § 1 k.p.w. w zw. z art. 70 § 5 k.p.w. i art. 366 § 1 k.p.k. **nakładają na sąd rozpoznający sprawę obowiązek wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy na podstawie zaoferowanych przez strony lub dopuszczonych z urzędu dowodów** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r., II KK 382/03, OSNwSK 2004/1/507, LEX 162608).

W dniu 26 maja 2014 r. w sprzeciwie do wyroku nakazowego obwiniona G. K. wniosła o dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadków szeregu osób (k. 37) na okoliczność ustalenia, czy przedmiotowe zdarzenie miało miejsce, ustalenie psy jakich osób – mieszkańców wsi - brały udział w ewentualnym zajściu, sposobu przetrzymywania psów na sąsiednich posesjach oraz na okoliczność sprawowania opieki na swymi psami przez obwinioną, ewentualnych innych zdarzeń z udziałem psów oraz na okoliczności przebiegu przedmiotowego zdarzenia.

Zarządzeniem sędziego z dnia 27 czerwca 2014 r. niniejszy wniosek został zadekretowany „decyzję w przedmiocie świadków podjąć na rozprawie, po ustaleniu okoliczności, na które mają być przesłuchani” (k. 37). Tymczasem na rozprawie głównej w dniu 24 lipca 2014 r. (k. 56-57) Sąd I Instancji nie odniósł się w żaden sposób do sformułowanego przez stronę postępowania wniosku, zamknął przewód sądowy i wydał wyrok zaoczny, z uwagi na nieobecność obwinionej.

W ocenie Sądu Okręgowego nie ulega wątpliwości, że Sąd I Instancji nie tylko dopuścił się uchybień w zakresie ustaleń faktycznych w sprawie (z uwagi na orzeczenie w oparciu o niepełny materiał dowodowy), ale popełnił je na skutek naruszenia przepisów prawa procesowego - art. 39 § 1 i 2 k.p.w., tj. nie odniesienia się do wniosku dowodowego strony, a w razie uwzględnienia danego wniosku dowodowego - nie przeprowadzenia dowodu istotnego dla wydania rozstrzygnięcia. Trudno oceniać intencje Sądu, bowiem na obecnym etapie postępowania nie można wykluczyć również oddalenia wszystkich zgłoszonych wniosków, jednakże decyzja ta powinna być oparta na konkretnej podstawie prawnej i uzasadniona. Dopiero wówczas Sąd Odwoławczy mógłby merytorycznie ocenić taką decyzję. Ponieważ właśnie ze względu na zasadę prawdy na sądzie ciąży obowiązek przeprowadzenia dowodów, to w każdej sprawie, kiedy obwiniony nie przyznaje się do winy i podaje okoliczności mogące świadczyć o jego niewinności, obowiązkiem sądu jest dokładne sprawdzenie jego linii obrony i poddanie ocenie dopiero tak zebranego materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 1987 r., II KR 167/87, OSP 1988, z. 3, poz. 70). Zdaniem Sądu Odwoławczego przeprowadzenia i zakończenia rozprawy w zaistniałej sytuacji procesowej, bez podjęcia decyzji o zgłoszonych wnioskach dowodowych, stanowiło również naruszenie prawa do obrony obwinionej, a mianowicie art. 4 k.p.w.

Kolejnym naruszeniem przepisów prawa procesowego mającym wpływ na treść orzeczenia była obraza art. 71 § 4 k.p.w., tj. uznanie doręczenia zawiadomienia o terminie rozprawy za prawidłowe (k. 51).

Należały bowiem zauważyć, że zgodnie z art. 133 § 1 k.p.k. stosowanym odpowiednio do czynności procesowych prowadzonych w postępowaniu o wykroczenia na podstawie art. 38 § 1 k.p.w. jeżeli doręczenia nie można dokonać w sposób wskazany w art. 132, pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe pozostawia się w najbliższej placówce pocztowej tego operatora pocztowego, a przesłane w inny sposób w najbliższej jednostce Policji albo we właściwym urzędzie gminy. Zgodnie zaś z art. 133 § 2 k.p.k. w zw. z art. 38 § 1 k.p.w. o pozostawieniu pisma w myśl § 1 doręczający umieszcza zawiadomienie w oddawczej skrzynce pocztowej bądź na drzwiach mieszkania adresata lub w innym widocznym miejscu ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz że należy je odebrać w ciągu 7 dni; w razie bezskutecznego upływu tego terminu, należy czynność zawiadomienia powtórzyć jeden raz; tak samo należy postąpić w razie doręczenia pisma administracji domu, dozorca domu lub sołtysowi.

Oznacza to, że jeżeli pismo nie zostanie w terminie 7 dni od pozostawienia zawiadomienia odebrane w miejscu jego pozostawienia, o którym mowa w art. 133 § 1 k.p.k., czynność zawiadomienia (tzw. **awizowanie**) należy raz jeszcze **powtórzyć**. Dopiero po upływie 7 dni (**tj. najwcześniej 8 dnia**) od dnia podjęcia pierwszej próby doręczenia należy ponownie pozostawić w oddawczej skrzynce pocztowej bądź na drzwiach mieszkania adresata lub w innym widocznym miejscu zawiadomienie zawierające ponownie informację o miejscu pozostawienia pisma, czasie, kiedy to nastąpiło oraz że należy je odebrać w ciągu kolejnych 7 dni. Pismo może zostać odesłane nadawcy dopiero po upływie tego terminu, a zatem najwcześniej 8 dnia od dnia umieszczenia powtórnego zawiadomienia.

W niniejszej sprawie analizując wezwanie wysłane obwinionej (k. 51) należy zauważyć, że powyższy tryb procedowania nie został zachowany. Drugie awizo zostało pozostawione w dniu 17 czerwca 2014 roku i siódmego dnia – 24 czerwca 2014 roku, w dniu w którym adresatka mogła zgłosić się po odbiór korespondencji – została ona zwrócona do Sądu. Powyższe potwierdzają stemple z datami potwierdzającymi te czynności. Sąd I Instancji błędnie przyjął, że można uznać, iż obwiniona została prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy, a korespondencję złożyć do akt ze skutkiem doręczenia.

Zgodnie bowiem z art. 71 § 4 k.p.w. **w razie nieusprawiedliwionej nieobecności obwinionego, któremu doręczono wezwanie** na rozprawę, **przeprowadza się rozprawę zaocznie**, chociażby nie był on przesłuchany w toku czynności wyjaśniających, chyba że sąd uzna udział obwinionego za konieczny i rozprawę odroczy, po ewentualnym przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w szczególności po przesłuchaniu świadków, którzy stawili się na rozprawę. Tego rodzaju sytuacja nie miała miejsca w przedmiotowej sprawie, (nieprawidłowe doręczenie wezwania obwinionej), stąd błędnym stało się wydanie wyroku zaocznego przez Sąd I Instancji.

Podczas ponownego rozpoznania sprawy Sąd I Instancji winien przede wszystkim przeprowadzić postępowanie z poszanowaniem zasad określonych w k.p.w., prawidłowo doręczyć korespondencję związaną z rozprawą obwinionej, jak i pozostałym świadkom (które również nieprawidłowo awizowano), uzupełnić materiał dowodowy we wskazanym wyżej kierunku (odnieść się do wniosków dowodowych strony i ewentualnie przesłuchać w/w świadków) i dokonać prawidłowej jego oceny (w szczególności z uwzględnieniem zasad, o których mowa w art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k.). Następnie zaś ocenić zachowanie obwinionej pod kątem wypełnienia znamion zarzucanych jej wykroczeń.

Końcowo mając na uwadze wniosek obwinionej złożony w apelacji (o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków) z uwagi na decyzję Sądu Okręgowego uchylającą wyrok Sądu I Instancji do ponownego rozpoznania odnoszenie się do niego stało się przedwczesne. Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę będzie zobowiązany do rozstrzygnięcia każdego wniosku dowodowego stron zgodnie z przepisami procesowymi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.